

Nr. 126 / april-juni 2008

LEDER

Fattige mennesker bør ikke skulle vælge mellem mad og varme!

Alle er enige om at folk bør være i stand til at opvarme deres hjem, men dette er ved at blive en luksus for mange fattige mennesker. Med de stigende priser på energi er spørgsmålet om hvordan man løser energifattigdom ved at blive en stor udfordring for EU.

Energifattigdom bliver ofte defineret som at skulle bruge mere end 10% af indkomsten til opvarmning. Skønt der ikke findes nogen tal for EU, giver tallene fra Skotland hvor 1 ud af 3 familier er ude af stand til at varme deres hjem tilstrækkeligt en ide om hvor stort problemet er.

Energifattigdom handler ikke kun om stigende priser. Der er tre afgørende faktorer, der alle må tages fat på: at sikre en tilstrækkelig indkomst, en fair pris og at nedsætte forbruget ved hjælp af energieffektivitet. Man begyndte at tale om energifattigdom som et alvorligt socialt problem i 1970'erne og 80'erne med de stigende oliepriser, men også da de sociale beskyttelsessystemer begyndte at blive svækkede, og med den første bølge af liberaliseringer og privatiseringer af energimarkedet.

Den nuværende Energipakke er afsluttet af Rådet og Parlamentet og er begyndt at have en virkning på energifattigdom, men er det nok? Hvis EU ikke bekræfter energi som en fundamental social rettighed og agerer for at beskytte de almene tjenesteydelsers forpligtigelser med adgang til rimelige, fortsatte og kvalitets tjenesteydelser af almen interesse, risikerer EU forehavendet bare at være et slag i luften. EU må fastslå de sociale prioriteter og ikke bare det indre markeds interesser. Mennesker, der lever i fattigdom forventer at EU handler nu.

Fintan Farrell
EAPN Direktør

FOKUS PÅ ENERGI FATTIGDOM

INDHOLD

Fokus på energifattigdom

- EU må tage fat på energifattigdom nu!
- Der er akut behov for energifattigdomsindikatorer
- Energifattigdom: forskellige lande, forskellige fremgangsmåder
- "Energimarkeds forholdsregler alene kan ikke udrydde energifattigdom": Interview med MEP Eluned Morgan
- Interessante forbindelser
- Boliger, energieffektivitet og brændselsfattigdom
- Fagforeningernes kampagne for at tage fat på energifattigdom
- Arbejderparti om energi og fattigdom (Flandern): succeser og perspektiver
- Skotland: At gøre en ende på energifattigdom ved år 2016
- Liberalisering, Tjenesteydelser af almen Interesse og energifattigdom i Bulgarien...

Nyheder fra Frankrig

- EAPN Frankrigs fire prioriteter for det franske formandskab
- Frankrig : Fattigdom i fokus
- Sociale tjenesteydelser af almen interesse: EAPN Frankrigs synspunkt

FOKUS PÅ ENERGIFATTIGDOM

EU må tage fat på Energifattigdom nu!

Hvad er energifattigdom?

Energifattigdom betyder, at man ikke kan opvarme sit hjem tilstrækkeligt. For fattige mennesker kan dette betyde **valget mellem at varme op eller spise**¹. Med den senere tids stigninger i brændsels- eller energipriser på 30% + er mediernes og den politiske opmærksomhed nu fokuseret på problemet. Men dette er ikke en ny begivenhed, og løsningerne har heller ikke kun noget at gøre med energi priser. De er prøven på om EU vil handle prompte for at sikre, at de sociale rettigheder ikke lider overlast med den uhæmmede udvidelse af det indre marked.

Mangel på en EU definition, data og indikatorer

Der findes ikke nogen accepteret EU definition af energifattigdom, og heller ikke fælles data eller indikatorer.

Eurobarometer rapporten fra 2007 om Tjenesteydelser af Almen Interesse understregede at i 2005 blev 21.7% af husstandsbudgettet brugt på nødvendige udgifter (dvs. brændsel og vand). Selvom nogle data gør opmærksom på begyndende vanskeligheder med restancer på brændselsregninger (EU SILC), ser det ikke til at tallene afspejler virkeligheden i medlemsstaterne.

UK har lavet en definition der bruger WHO's analyse af tilstrækkelighed. *"En husstand er brændselsfattig, hvis den, for at opretholde tilstrækkelig opvarmning, må bruge mere end 10% af indkomsten (inklusive boligsikring eller understøttelse) på husstandens brændselsbehov."*

En tilstrækkelig opvarmning anses for at være 21 grader C for en dagligstue og 18 grader C

¹ En kommentar fra en deltager i arbejdsgruppen om TAI på den 7. Konference med Folk, der Lever i Fattigdom, Bruxelles, maj 2008

for de andre rum. På grundlag af denne definition har den engelske regering udregnet at 2.9 millioner mennesker lever i brændselsfattigdom. UKs Forbruger Sammenslutning og Energi Overvågning skønner imidlertid tallet til at være over 4 millioner.

"England har det højeste antal dødsfald, der kunne være undgået, på grund af vinterkulden i Vesteuropa" ifølge Energoovervågning (UK)

Mange aspekter af grunde og konsekvenser

Energifattigdom skyldes en kompleks kombination af faktorer. De tre vigtigste er 1) utilstrækkelig husstands indkomst 2) høje energiudgifter for husstandens brugere og 3) det høje forbrug af energi i forbindelse med dårlige boliger og husholdningsartikler.

Husstandens indkomstniveau i forhold til de uregulerede priser er den vigtigste, da udgifterne til opvarmning bruger for meget af folks ugentlige indkomst. Faktisk bruger folk med lavere indtægter proportionelt mere af deres indkomst på energi end dem med de højere indtægter, og er også mere hjemme – på grund af alder, handikaps, sygdom, uden penge til socialt samvær, arbejdsløshed eller fordi de har små børn.

Det betyder at stigende priser nok vil ramme de fattigste husstande hårdest. Endnu værre, lav indkomst familier forbruger ofte mere end de bedre stillede husstande på grund af boligens dårlige termokvalitet og de ineffektive varmeapparater.

I Bulgarien bor mange fattige husstande i, hvad der tidligere var, socialboliger med gammeldags opvarmning for hele distriktet. Derfor har de begrænset kontrol med forbruget og udgifterne til den energi, der bliver forbrugt.

Den øjeblikkelige virkning af brændselsfattigdom er gæld, da mennesker med en lav indkomst sidder med regninger de ikke kan betale. Endnu værre er det, at de ofte er tvunget til at skrue ned for varmen, eller helt undvære den. Mange fattige mennesker peger på at elektricitetselskabernes

nuværende praksis (især efter privatiseringen af ydelserne) forværrer problemerne med forsinkelser på at lave regninger, der er baserede på det reelle forbrug, unøjagtigt regnskab og ved at forlange tilbagebetaling i løbet af urealistisk kort tid.

Andre problemer er den tvungne brug af dyrere forudbetalinger eller smarte målere. I de værste tilfælde afskærer selskaberne simpelthen familier fra at få energi, hvorved de mister deres ret til energi, som medfører forfærdelige tilstande.

EU politik og energifattigdom

Energi er en absolut nødvendig tjenesteydelse, og er defineret som en Tjenesteydelse af Almen Interesse (TAI). I Traktaten garanterer EU for leveringen af de Universelle Tjenesteydelsers forpligtigelser af disse tjenesteydelser, idet de garanterer adgangen til dem, at de er betalelige og deres kontinuitet. Denne ret er ydermere forstærket i Lissabon Traktaten, i protokol 9 og Artikel 14 (16).

Men, i virkeligheden bliver denne ret stærkt undermineret af den ubegrænsede udvidelse af det indre marked, uden at sikre dominansen af de sociale rettigheder. EU har konsekvent hævdet at liberalisering vil medføre bedre tjenesteydelser og lavere priser. Men indtil videre er dette ikke sket.

For tiden er EU i gang med at færdigbehandle Energipakken – med de interne bestemmelser for gas og elektricitet. Selvom Parlamentet er kommet med vigtige forslag til en EU definition af energifattigdom og udførelsen af de Nationale Handlingsplaner om energi fattigdom, fører mangelen på en uafhængig debat om hvem, der har fordele af liberaliseringen og privatiseringen af disse tjenesteydelser til en større og større troværdighedskløft for manden på gaden.

Forslag om at udarbejde et EU Charter om energiforbrugernes rettigheder af en ikke-bindende natur har ikke gjort meget til at formindske denne frygt. Endnu flere bekymringer kommer til på grund af den manglende uafhængige vurdering af de sociale påvirkninger i de horisontale evalueringer, der for øjeblikket foregår om Tjenesteydelser af Almen Interesse, eller indflydelsen af

liberaliseringen på mennesker, der lever i fattigdom.

Hvad EAPN ønsker

Mange EAPN netværk laver kampagner om dette spørgsmål nationalt, samtidig med at EAPN på EU niveauet svarede på konsultationen om EU Charteret, og nu lobbyer på forslagene om energi fattigdom i den nye Energipakke og på EU charteret. Sammen med den Sociale Platform, presser EAPN for en passende social påvirknings vurdering ved påvirkningen af liberalisering og evaluering ved gennemførelsen af TAIs. Men, under de nye omstændigheder med stigende priser, bliver situationen drastisk værre. Derfor kræver EAPN **uopsættelig handling fra EU's side**:

- Retten til energi skal garanteres af EU, og fremgang i et nyt horisontalt EU rammearbejde om tjenesteydelser af almen interesse.
- Anerkendelse af de komplekse grunde til brændselsfattigdom og behovet for integrerede strategier, der behandler utilstrækkelig indkomst, prisregulering og energieffektivitet.
- En forpligtigelse til at udarbejde en fælles EU definition på energifattigdom, data og indikatorer.
- Udarbejdelsen af nationale handlingsplaner til bekæmpelse af brændselsfattigdom, med levering og udførelse kontrolleret via OMC om social beskyttelse og social inklusion.
- Vedtagelsen af EU Charteret om Energi-forbrugernes Rettigheder som et bindende instrument.
- Nedsættelsen af en arbejdsgruppe på højt plan – med repræsentanter fra beskæftigelses- og social ministerier så vel som det indre markeds- og forbruger ministerier for at udarbejde en akut handlingsplan til at modvirke energifattigdom i EU.
- Udarbejdelsen af en uafhængig social vurdering af indflydelsen af liberalisering og den horisontale evaluering af Tjenesteydelser af Almen Interesse, der involverer mennesker, der lever i fattigdom.
- Involveringen af alle interessenter, der i blandt lavindkomst brugere, så vel som sociale partnere i udarbejdelsen, leveringen og evalueringen af politiske løsninger både i EU og de nationale styrende organer.

**Sian Jones (sian.jones@eapn.skynet.be)
EAPN strategi medarbejder**

Akut behov for indikatorer om energifattigdom!

For øjeblikket findes der ingen godkendt EU definition på energifattigdom, heller ikke fælles data eller indikatorer.

For at gennemføre en politik til at bekæmpe energifattigdom er der brug for at kende de forskellige situationer og identificere de berørte personer. For at kunne evaluere fænomenets udvikling og den eventuelle virkning af de forholdsregler, der er taget, er det absolut vigtigt at være i besiddelse af indikatorer, der kan udregne hvor mange husstande det drejer sig om.

UK har en enestående erfaring i at iværksætte et system af indikatorer, specielt for brændselsfattigdom.

Nationale undersøgelser om boligtilstande viser data om husstandenes indkomst, så vel som deres beskatning, deres opvarmningssystemer, hvor isoleret boligen ligger, og andre kendetegn. Disse undersøgelser er for øjeblikket den største kilde til evalueringen af brændselsfattigdom i EU medlemsstaterne. Imidlertid vil meget afhænge af analysen om grundene til energifattigdom, som skal bruges til at underbygge valget af kriterium. Mange NGO'er kræver udarbejdelsen af integrerede indikatorer om tilstrækkelig indkomst, tendenser og indflydelse på priser, så vel som målinger af forbrug og graden af energieffektivitet.

For øjeblikket kortlægger EUROSTAT, ved hjælp af Eurobarometer undersøgelser, udviklingen af Tjenesteydelser af Almen Interesse og forbruger tilfredshed. Der foretages også specifikke undersøgelser for at vurdere prisstigninger og tendenser. Men, som regel mangler der en analyse af den sociale påvirkning.

Den europæiske oversigt EU-SILC 2005, den årlige oversigt om indkomster og livsbetingelser i EU-25, udgør et vigtigt, men for øjeblikket begrænset redskab til at tegne et billede af energi på en europæisk skala.

Audrey Gueudet
EAPN Kommunikations medarbejder

Energi fattigdom: forskellige lande, forskellige fremgangsmåder

Energi Direktiv 2003/54 giver en ramme for de offentlige tjenesteydelsers forpligtigelser, og for beskyttelsen af sårbare kunder, men den giver ingen definition af energi fattigdom. Og energifattigdom bliver virkelig opfattet på mange forskellige måder af medlemsstaterne og af markedets spillere.

For nogen omfatter det den gruppe af kunder, der allerede er identificerede af de statslige myndigheder som "værdige til hjælp", fordi de, f. eks er i en vanskelig økonomisk situation. For andre er energifattigdom nærmere effekten af energipriser på en gruppe kunder med et højt forbrug, som risikerer at skulle betale et anseeligt beløb af husstandsindkomsten på energiregninger.

Konsekvenserne anses for at være forskellige med hensyn til begge grupper, og udviklingen i energi prisen anses ikke altid for at spille en afgørende rolle.

I Belgien sørger ad-hoc projekter for et sikkerhedsnet imod for stort forbrug og for høje priser ("chèque mazout"), idet der om vinteren gives statsstøtte til mennesker, der ellers ikke har behov for socialhjælp.

I UK bruger man mere udtrykket brændselsfattigdom end energifattigdom. For at en kunde kan klassificeres til at være med i brændselsfattigdoms foranstaltningerne, forlanges der, at 10% af den månedlige indkomst bruges på energiregninger.

I Sverige er det foretrukne valg, at tage sig af den "sårbare kunde" igennem et system, der fungerer på kommunalt niveau. Kunder, der ikke har råd til at betale deres energiregninger, kan nyde godt af et energiværdibevis.

I Frankrig tager man sig af sårbare kunder ved hjælp af et system af sociale tariffer.

I Italien sørger man for, at de kunder, der ikke kan betale deres energiregninger, har et minimum forbrug.

A.G

Interessante henvisninger

- Den engelske brændselsfattigdom indikators webside:

<http://www.fueffattigdomindicator.org.uk/>

- Energi Aktion Skotlands web side:

<http://www.eas.org.uk/>

- Evaluering af brændselsfattigdom i Belgien, Spanien, Frankrig, Italien og UK (Europæisk Brændselsfattigdom og Energieffektivitet projekt):

http://www.fuel-fattigdom.org/files/WP2_D6_en.pdf

- Eurostat (2007): Forbrugere i Europa - Fakta og tal om tjenesteydelser af almen interesse (se sektionen om energi og vand):

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OF_FPUB/KS-DY-07-001/EN/KS-DY-07-001-EN.PDF

- Speciel Eurobarometer undersøgelse: Tjenesteydelser af Almen Interesse (Juli 2007):

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_260_en.pdf

- Speciel Eurobarometer undersøgelse: Indstillinger til Energi (Januar 2006):

http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_247_en.pdf

- ECORYS rapport (2006): Generel politik til Tjenesteydelser af 'Almen Økonomisk Interesse og Forbruger Beskyttelse indenfor Energi Sektoren:

http://www.eapn.eu/images/docs/ecorys_energy_liberalisation_final_report.pdf

- EAPNs svar på Konsultationen til EU charteret om rettigheder for energi forbrugere

<http://www.eapn.eu/content/view/full/179/34/lang/en/>

“Energimarkedsforanstaltninger alene kan ikke udrydde energi fattigdom”: Interview med MEP Eluned Morgan

Eluned Morgan har været medlem af det Europæiske Parlament for Wales siden 1994. Hun var rapportør på EPs svar til Kommissionens Forslag om det Indre Markeds Direktiv om Elektricitet.

Hvor alvorligt et problem er energifattigdom i EU?

Energifattigdom ser ud til at blive et endnu mere alvorligt problem, idet energipriserne fortsætter med at stige. Det er et problem som skal ligge fast på EU dagsordenen, fordi det ikke er anerkendt af de fleste medlemsstater. Vi ved fra de begrænsede data vi har, at antallet af mennesker, der ikke har råd til at betale deres elektricitets- og gasregninger er enormt og bliver større og større.

Hvad skal der gøres på EU niveau?

Der skal helt klart gøres noget på EU niveauet, når EU teoretisk har sit eget interne energimarked. Jeg tror at en fuld liberalisering af EU energimarkedet og forbedret konkurrence er den bedste måde at få priserne ned på. Men, energimarkeds foranstaltninger alene, kan ikke udrydde energi fattigdom. Der må gives mere indflydelse til de nationale kontrollerende myndigheder og til et forbedret samarbejde i hele EU for at sikre en effektiv konkurrence og priser, som forbrugerne kan betale.

EU har et ansvar med hensyn til at sørge for almene og offentlige tjenesteydelser og beskyttelse af sårbare forbrugere, især de mennesker, der har en lav husstandsindtægt. Der må gøres meget mere på EU niveauet for at sikre større adgang til information, gennemskuelse, valg og repræsentation og bevidsthed om rettigheder.

Der er et behov for at anerkende, at selvom der tages trin til at tackle klimaforandringer, kommer vi alligevel nok til at se en forhøjelse af energi priserne. EU politikken har sat en dagsorden i forhold til klimaforandring og bør derfor anmode medlemsstaterne om at forbedre deres energieffektivitet indenfor alle politiske områder og tilskynde tariffer, der både vil være gode for bæredygtigheden og – ideelt – også tackle energifattigdom.

EU burde tvinge medlemsstaterne til at komme med en definition på energifattigdom på det nationale plan og udvikle nationale energi

handlingsplaner, der medtager sociale- og energi effektive foranstaltninger. Kommissionen bør overvåge disse planer og koordinere og kommunikere data og bedste praksis.

Hvilke forehavender er du med i, der fremmer bedre direktiver?

Som rapportør for Direktivet om Elektricitet, har jeg prøvet at garantere, at forbrugeren er nøglepersonen i direktivet og at problemet om energi fattigdom bliver sat på EU dagsorden. Jeg har været aktivt engageret i alle rapporter i energipakken og jeg har også fulgt fremskridtet i Kommissionens forslag til et Charter om energiforbrugernes rettigheder.

Hvad regner De med der kommer ud af det, og hvad kan EAPN medlemmerne gøre?

Parlamentet har vedtaget Direktivet om Elektricitet den 17. juni 2008. At udbrede forståelsen for problemet om energi fattigdom er meget vigtig for at vinde støtte for sagen i Parlamentet og Rådet. Der bør lægges pres på Kommissionen til at overvåge medlemsstaterne og de nationale tilsynsførende, så der lægges sanktioner på dem, der ikke efterkommer det. EAPN bør fortsætte med at tilskynde Kommissionen og det franske formandskab til at komme frem med deres forslag til opfølgningen på Kommunikationen om Charteret om Energiforbrugernes Rettigheder og til forslagene om energifattigdom.

Interview: S. Jones

www.elunedmorgan.org.uk/

Boliger, energi og effektivitet og brændselsfattigdom

Det er de sociale boligleverandørers opgave, at bygge, styre og investere på langt sigt i boliger. På grund af disse lang-tids forpligtigelser, har sociale boliger en bedre termokvalitet end i det bredere lag af boligområder.

Brændsels- eller energifattigdom, på grund af en dårlig bolig, rammer de fattige husejere, som ikke har midler til at investere i istandsættelse og de, der bor i den ikke-kontrollerede private udlejningssektor hårdest.

Ikke desto mindre, til trods for fortræffelige områder og fornyelser rundt omkring i Europa, har de sociale boligorganisationer stadig meget at gøre for at optimere deres lager. CECODHAS hjælper til med denne proces med en tegnefilm om den europæiske "Energi - Intelligent Bolig Netværk", og ved at arrangere møder, hvor man deler viden.

Forbedring af boliger: Det er ikke raketvidenskab – men, det vil ikke ske uden et betydeligt skub fremad med investeringer og uddannelse

Tag, loft, og isolering af hule mure, dobbelte ruder, varmeerstatning fra spildevand og ventilation, kondenserende kedler, lavenergi lyspærer. Metoderne er afprøvet og kontrolleret, men for at få dem hurtigt spredt vidt ud er der brug for en intens deling af viden, betydelige investeringer og en tilstrækkelig faglært arbejdsstyrke, især hvad angår de bygninger, der allerede findes.

Pilotprojekter er ikke nok

Et projekt, der blev gennemført at en engelsk boligforening, var et af de mange pilotprojekter, der blev præsenteret ved et CECODHAS møde i Ancona i april.

Resultaterne medførte - ved at gennemføre foranstaltninger og indføre vedvarende energi via grundvands varmepumper og solarceller, en 75% nedskæring i CO2 udledning og en nedskæring i de løbende udgifter fra €1,500 til €750 om året.

Foredragsholderens gribende bemærkning var, at selvom dette projekt var en stor succes for de 6 husstande den omfattede, måtte disse foranstaltninger, for at opfylde målene om 60% nedsættelse af CO2 udledningen ved år 2050, gennemføres i 450,000 hjem om året alene i UK!

Hvad angår energivurdering, kan hjem ikke behandles som køleskabe – At etablere et partnerskab med beboerne er absolut nødvendigt.

Direktører for socialboliger siger, at man aldrig skal undervurdere, at det ofte er ligeså vigtigt at informere beboerne om hvordan man formindsker spild, og sikre sig at deres stemmer bliver hørt i fornyelsesplanlægningen, som de fysiske foranstaltninger.

Foranstaltninger, der giver lejerne mere magt, er en daglig foreteelse i de finske socialbolig selskaber, hvor frivillige lejere er lært op som energi eksperter, mens foranstaltninger i Flandern inddrager hele familien i morsomme konkurrencer for at se, hvem der kan spare mest energi.

Dårlig termoeffektivitet er blot en af grundene til energi fattigdom – andre er de høje brændselspriser og lave husstandsindkomster. Boligforeninger arbejder på at nedsætte priserne ved at købe energi en gros.

I et forsøg på at beskytte lejerne mod de stigende priser, foruden at arbejde på at nedsætte energiforbruget, har hollandske boligforeninger igangsat en mekanisme til at formindske energipriserne for lejerne. 130 boligforeninger indgik i et partnerskab om at forhandle som mægler på energimarkeder for deres lejere. Projektet, der kaldes WoonEnergie er nu det største forbruger kollektiv i Holland med 60,000 husstande. Sådanne projekter eksisterer over hele Europa.

Der er brug for forebyggelse – ikke helbredelses metoder

Forhandling er bare en lille brik i puslespillet. Der er brug for en sammenhængende strategi til at tage fat på brændselsfattigdom på EU niveauet. En metode til 'forebyggelse ikke helbredelseskur' må bruges. Det er ikke nok at forske i detaljerede systemer for at følge vinter- og sommerdødsfald, der stammer fra energi fattigdom. Der må handles nu for at tage fat på den indenlandske thermale ineffektivitet, samtidig med at takle det gigantiske kulstof fodaftryk på boligsektoren.

Sorcha Edwards
CECODHAS

<http://www.cecodhas.org/>

Fagforeningskampagner tager fat på energifattigdommen

Den Europæiske Sammenslutning af Offentlige Tjenesteydelses Unioner (EPSU), der blandt andet repræsenterer arbejdere og deres fagforeninger indenfor elektricitets- og gas sektorerne mener, at elektricitet, varme og lys må anses som en offentlig tjenesteydelse og en social rettighed. Adskillige EPSU medlemmer fører kampagner nationalt for retten til energi og/eller medvirker i anti- energifattigdom politiske programmer.

Liberaliseringen af elektricitet og gas har sat de offentlige tjenesteydelser under pres. Derfor bliver priserne ustabile og kan skubbe husstande ud i energifattigdom. EPSU er enige i, at energi fattigdom skal angribes med konkrete foranstaltninger på nationalt og europæisk niveau.

EPSU samarbejder med EAPN og CECODHAS for at prøve at overbevise de europæiske institutioner om, at der er behov for europæiske foranstaltninger for at tvinge alle medlemsstater til at gå i gang med dette.

Den europæiske Kommission prøver desuden at få løst op for sammenbundtningen af ejerskab. Hermed menes, at man bestemmer at ejeren af netværket ikke er den samme som ejeren af produktionsselskabet. EPSU er imod dette, fordi det sætter arbejderne under pres og ikke medførere lavere priser. EPSU går ind for større regulering af selskaberne, så de ikke udnytter brugerne og har en gennemskuelig prispolitik.

Nationale og europæiske kontrollanter har magt til at regulere industrien: EPSU har forlangt, at også kontrollanterne bør tjekkes og kontrolleres af det Europæiske Parlament og en slags rådgivnings gruppe, hvor både lavindkomst forbrugere, fagforeninger og andre grupper er repræsenteret, for at være sikre på, at de regulerer til fordel for forbrugerne og ikke blot for konkurrencens skyld.

Jan Willem Goudriaan
Den Europæiske Sammenslutning af Offentlige Tjenesteydelses Unioner

Webside: www.epsu.org

Arbejdsgruppen om Energi og Fattigdom (Flandern): succeser og perspektiver

Arbejdsgruppen om Energi og Fattigdom blev nedsat i 1999 på grund af indignationen over uretfærdigheden ved at afbryde energi forsyningen til fattige mennesker. På baggrund af de forslag, der var kommet fra alle de foreninger, hvor de fattige havde noget at sige, blev der udfærdiget en foreløbig syntese til de Flamske myndigheder.

Successer :

- Da liberaliseringen af energi sektoren blev bekendtgjort i 2001, kunne Arbejdsgruppen allerede overrække en anbefaling til en forbedring af den flamske lovgivning.
- Der var støtte til oplæringsprojekter for at forhindre korrumpierende virkninger af lovgivningen.
- Den sociale sats blev nedsat og automatisk tilpasset. Maksimum sociale priser er nu på halvdelen af markedsprisen hos den billigste leverandør.
- En federal ombudstjeneste blev nedsat til at tage sig af alle klager.
- Tidsrummet for et alment forbud mod afbrydelsen om vinteren blev udvidet.
- Kapaciteten af budget gasmålere blev udvidet fra 6 til 10 amp.
- Da dekretet blev ændret i 2007, blev udtrykket "uvillighed" med hensyn til ikke at betale regninger fjernet fra loven, og antallet af dommerkendelser for afbrydelser blev bragt ned til 9.

Perspektiver :

- På det føderale niveau ønsker arbejdsgruppen at lovene bliver lettere at læse.
- Der arbejdes videre på den generelle rettig
- hed til energi, hvorved der også vil være et generelt forbud mod afbrydelse. Dette vil være muligt ved at tilpasse den frie basis pakke på 100Kwt. Regeringen er åben for at øge antallet af watt til en pakke, der er til at leve med.

Mieke Clymans
Kommunal medarbejder for Samfundsstruktur

i samarbejde med foreninger, hvor de fattige har noget at sige.

Skotland: Afslutning af energi fattigdom ved år 2016

I Skotland lider næsten 1 ud af 3 husstande af energifattigdom, som betyder at de må kæmpe for at kunne varme op og betale deres energiregninger. Den officielle UK definition på brændselsfattigdom er, at en husstand skal betale mere end 10 procent af indkomsten til alt brændstof for at dække de vedtagne opvarmningsstandarder.

B rændselsfattigdom påvirker især de gamle, de meget unge, de syge og dem, der har lave indtægter. Resultaterne omfatter kulde, ubehag, gæld og dårligt helbred.

Der er tre hovedårsager til brændselsfattigdom: stedets mangel på effektiv energi, den høje pris på energi til private og en lav husstandsindkomst.

Som en følge af forskellige politiske partiers anerkendelse af problemet, er en del initiativer startet op. Hvert land i UK har et forpligtende lovmæssigt mål om at gøre en ende på brændselsfattigdom; i Skotland er det år 2016.

Initiativerne inkluderer programmer til at installere centralvarme og isolering i ældre menneskers hjem og i hele den sociale udlejningssektor. Der er en årlig udbetaling til brændsel om vinteren til alle over 60. Energiselskaberne er under pres til at sørge for specielle tjenesteydelser og lavere tariffer for sårbare og brændselsfattede kunder.

I Skotland skubber man for øjeblikket på for en redegørelse af fremskridtene. Efter et krav fra interessegrupperne og sær undersøgelser foretaget af regeringen, er der nu pålagt et skottisk Brændselsfattigdoms Forum, med en uafhængig formand, at redegøre for programmerne og rapportere tilbage til ministrene til efteråret.

Blandt de spørgsmål, der er lagt mest vægt på at beskæftige sig med, er behovet for at fokusere på dem, der har mest brug for hjælp, for eksempel, at udvide centralvarmehjælp til lavindkomst familier med et handicappet barn.

Elizabeth Gore
Energi Aktion Skotland

Liberalisering, tjenesteydelser af almen interesse og energi fattigdom i Bulgarien...

Reformerne af tjenesteydelser af almen interesse i Bulgarien afspejler perfekt vanskelighederne og fejltagelserne i Bulgariens overgangsperiode. Deregulering og liberalisering har medført en konstant stigning i priserne.

I EU landet med de laveste indkomstniveauer blev disse reformer pakket ind i højtidelige løfter om forbedringer af kvalitet, effektivitet og ydeevne. I stedet bliver der konstant rapporteret om permanente og uforklarlige prisstigninger, dårligere kvalitet, ulovlige regninger, uklare kanaler for pengeoverførsler og kriminaliseringen indenfor sektoren.

Tusinder af familier står ansigt til ansigt med det vanskelige valg mellem opvarmning og mad. De prøver på at få standset deres abonnement til disse tjenesteydelser, men dette er et meget specifikt 'marked', idet for centralvarme, for eksempel, har man ikke tilladelse til at standse abonnementet fordi 'rørene går gennem din lejlighed'.

Der er en forbavsende mangel på selskabernes ansvar og ansvarlighed og beskyttelse af forbrugernes rettigheder. Selvom mange klienter prøver på at få selskaberne stillet for en domstol, er det umuligt at finde en sagfører, idet sagførerne anser sådanne retssager for tabte på forhånd, og de forskellige love er til fordel for leverandørerne. Dog blev den tidligere chef for Sofias varmesystem idømt 5 år for ikke at have deklareret handler til en værdi af næsten 19 millioner euro

I stedet for at kontrollere gennemførelsen af investeringsprogrammer og profit-normer, og håndhæve prislofter, der svarer til indkomster, "forhandler" det Statslige Udvalg for Energi og Vand Bestemmelser priser på baggrund af selskabernes egne omkostnings-erklæringer, der kommer fra spekulation og kartelaftaler.

Maria Sotirova
EAPN Bulgarien

NYHEDER FRA FRANKRIG

EAPN Frankrigs fire prioriteter for det franske formandsskab

På nuværende tidspunkt har EAPN Frankrig i samarbejde med de andre EAPN netværk i Europa, 4 målsætninger for det franske EU formandskab i de sidste 6 måneder af 2008:

1) Giv dem, der er mest ude af berøring med beskæftigelse en chance for at komme tilbage på arbejde.

Disse mennesker må ikke sættes i bås på en måde der bekræfter dem som stereotyper, der ikke kan ansættes.

2) Giv de mest sårbare individer ret til tilstrækkelige, stabile og forudsigelige midler ved hjælp af en tilstrækkelig minimumindkomst.

Anerkend de berørtes menneskelige værdighed ved at arbejde sammen med dem for at udtænke kriterier så minimumindkomsten ikke henviser dem til et andenklasses statsborgerskab, men fremmer inklusion. Hvad, der er tilstrækkeligt kan kun bestemmes med henvisning til de berørte selv, og deres erfaringer.

Den nylige udvikling af en RSA (Aktiv Solidaritets Indkomst), der for tiden bliver afprøvet, fortjener at blive fulgt meget tæt med hensyn til dette.

3) Lav en "ret til kvalitets socialhjælp for alle" med støtte til de mest sårbare personer.

Ved at udelukke, ikke alene helbred, men også socialboliger, børnepasning, og personlige hjælpe tjenesteydelser, kan disse sektorer ende med at falde ind under konkurrencereglerne, som så ville gøre den hjælp, som regeringer på nuværende tidspunkt giver til disse, illegal. Det ville tvinge hjælpen til at blive profit-skabende ved at ekskludere de fattigste mennesker fra disse tjenesteydelser, samtidig med at det præcis er disse grupper, som det er hensigten og formålet at sørge for.

Socialboliger er kommet højt op på dagsordenen i mange europæiske lande. Der er virkelig brug for handling således at "ingen skal leve på gaden".

4) Læg mere vægt på, hvad sårbare og fattige mennesker har at sige, når der laves politik, der angår dem, fordi de også er "eksperter" på området.

De forskellige sociale aktører (folk, der er sårbare i forhold til fattigdom og socialhjælps kontorer) har muligheder for at mødes til regionale og nationale møder for at diskutere, og udveksle synspunkter uden restriktioner, men med respekt for, hvad andre har at sige.

Ud over disse udvekslinger giver de spørgsmål, der bliver behandlet et grundlag for observationer til at få fat i officielle dokumenter og tekster (f.eks. NHP Incl), udarbejde forslag til politikere og regeringskontorer, for på den måde at være med til udarbejdelsen og evalueringen af socialpolitikken.

Spotlys på EAPN Frankrig

EAPN Frankrig består af frivillige nationale organisationer og regionale grupper af NGOer indenfor den frivillige velfærdsssektor. Nogle af disse er meget store og står for forskellige institutionelle tjenesteydelser.

Disse regionale frivillige organisationer og alliancer arbejder for integrationen af de mest sårbare grupper ved hjælp af boliger, ansættelse, indtægtsgivende aktiviteter, sprogfærdighed og fritidsaktiviteter. UNIOPSS, en af grundlæggerne af EAPN Frankrig, er dens ex officio vice-formand. Det administrative råd består for øjeblikket af Frelsens Hær (formand), Secours Catholique (Katolsk Hjælp), CSP, FNARS, La Clède, CAIO Bordeaux, the Petits frères des Pauvres (de fattiges små brødre), UNIOPSS, Solidarités Nouvelles face au Chômage (Ny solidaritet i forhold til arbejdsløshed), URIOPSS fra Languedoc Roussillon, Nord Pas de Calais og Champagne Ardenne.

Jeanne Dietrich
EAPN France

Mere: www.eapn-france.org/

Frankrig: Fattigdom i fokus

Den relative pengefattigdomsgrænse i forhold til 60% af

middelindkomst niveauet var €817 om måneden i Frankrig i 2005. Det betyder at 7.1 millioner mennesker i 3 millioner husstande var officielt fattige det år.

Fattigdom gik tilbage mellem 1996 og 2004, men er steget lige siden. Antallet af mennesker på socialhjælp har været støt stigende (3.5 millioner i slutningen af 2005). Minimumindkomsten for de 5% bedst stillede er steget meget hurtigere end for dem, der er værst stillet, og disse tal afspejler ikke den større og større afstand i underfattigdomsgrænse- indkomster, specielt hos unge mennesker og enlige mødre.

Løs-ansættelse er mere skyld i indkomst ulighed end selve lønsatsen, og 40% af de ansatte ser deres løn falde år for år. Debatten om, hvad der skal bruges på basale nødvendigheder (bolig, energi, transport, mad) er med til at øge indtrykket af, at fattigdom er ved at sprede sig.

Det er først og fremmest et politisk problem: hvis vi lægger alle de fine ord til side, så klarer den offentlige politik ikke arbejdet med udslusning. Arbejdsløsheden faldt igen til 7.5% i det første kvartal af 2008 – tilbage til der, hvor den var for 25 år siden!

Frankrig overtræder også sine forpligtigelser i forhold til Europarådets Sociale Charter. To beslutninger, der for nylig blev udgivet af det Europæiske Udvalg for Sociale Rettigheder, udpeger den åbenlyse uanvendelighed af den statslige omsorg med hensyn til adgang til sociale boliger for samfundets fattigste.

Olivier Marguery
Formand, EAPN Frankrig

Sociale tjenesteydelser af almen interesse: EAPN Frankrigs synspunkt

Man er begyndt på en proces om sociale tjenesteydelser af almen interesse (STAI) på det europæiske plan, for at præcisere betingelserne for, hvor den europæiske økonomiske lov gælder.

I 2006, udgav Kommissionen en Kommunikation om STAI, som ikke omfattede sundhedsvæsenet, men de lovede at komme med et specielt initiativ for dette. Men folk, der arbejder indenfor socialektoren mener, at sundhedsvæsenet af almen interesse bør inkluderes i et fremtidigt STAI direktiv

Lissabon Traktaten blev vedtaget den 19. oktober 2007. Dette medfører 2 store forandringer:

Protokol 9 om TAI anerkender den vigtige rolle og det brede mandat som de nationale, regionale og lokale myndigheder har til at sørge for at bemyndige og organisere tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (TAØI)

- Artikel 14 inkluderer TAØI i Unionens fælles værdier.

Kommissionen bruger nu dette tilsyneladende fremskridt til at lukke debatten og fokusere på revisionen af det indre marked!

Men hvor meget troværdighed kan man give Europa i forhold til at passe på sine borgere - især de mest sårbare – hvis Kommissionen vender ryggen til?

Folk, der arbejder indenfor de sociale områder, ønskede at vedtagelsen af Lissabon Traktaten skulle fremskynde planen for hensigtsmæssige sociale og sundhedstjenesteydelser af almen interesse, også for at sikre en anerkendelse af sektoren, som den, der sørger for almen interesse tjenesteydelser på en ikke-kommerciel basis på et mandat fra de offentlige myndigheder.

Det franske formandskab har planlagt en konference om STAI angående kvalitets spørgsmål, men dette er ikke nok i forhold til den retslige usikkerhed, som plager STAI. Spørgsmålet om retslig sikkerhed, men også en omflytning af Tjenesteydelses Direktivet, venter stadig på svar, derfor.

Problemet er, at de sociale tjenesteydelser som staten (eller bemyndigede leverandører) sørger for vedrørende sociale boliger, børnepasning og personlig assistance er holdt uden for, undtagen hvis de er bemyndigede af det offentlige, hvilket vil sige, betroet med en forpligtigelse snarere end bare end tilladelse til at yde en præ-defineret tjenesteydelse.

Alle disse tjenesteydelser vil der blive sat spørgsmål ved, hvis deres almene interesse ikke bliver ordentligt anerkendt. I et sådant scenario, vil Tjenesteydelses Direktivet blive anvendt, men den offentlige finansiering, der betaler for dem vil være illegale som værende konkurrencevridende. Men, uden denne finansiering, vil de fattigste i samfundet være udelukket fra tjenesteydelser, der skal drives af profit hensyn!

De frivillige velfærdsnetværk skal bruge det franske formandsskab til at arbejde for en europæisk dagsorden, der indbefatter en specifik legal ramme for en hensigtsmæssig lovgivning for STAI, - men hvad vil Irlands nejstemme til folkeafstemningen om Traktaten betyde for det?

Regeringer skal aflevere en rapport til Kommissionen inden afslutningen af december. Det er al den tid der er tilbage for den sociale sektor til enten at vise, at den nuværende legale struktur opfylder det krævede mandat på alle punkter, eller til at få regeringsdepartementerne til at vedtage en regulerende struktur i forhold til de nye europæiske betingelser.

EAPN må lægge hele sin vægt bag anerkendelsen af den almene interesse iværksat af civile organisationer og foretagender. Det handler ikke mere om blot om den juridiske sikkerhed for STAI, men om dets overlevelse som det væsentligste element i kampen mod fattigdom og udslusning.

Michel Mercadie
EAPN Frankrig

Network News ønsker at skabe debat om specifikke emner. De bragte mejninger udtrykker ikke nødvendigvis EAPNs. Hvis du ønsker at kommentere indholdet i dette nummer, så send en e-mail til team@eapn.skynet.be

Redaktør: Fintan Farrell

Ansvarlig for udgivelsen: Audrey Gueudet

EAPN, Square de Meeûs 18 – B-1050 Brussels

Tel. +32 2 226 58 50 – Fax: +32 2 226 58 69 – E-mail: team@eapn.skynet.be – Website: www.eapn.eu

Med støtte fra den Europæiske Kommission